La Setmana Internacional dels Arxius 2021

Tipus: [1]
Autor: Zamora Escala, Jaume Enric [2]
Creació: Publicat per Jaume Enric Zamora Escala [2] el 04/06/2021 - 07:14 | Última modificació: 20/07/2021 - 10:39
Etiquetes: Difusió; Dia Internacional dels Arxius; Industrialització
Contingut relacionat :

. La Diputació de Barcelona il·lustra la transformació econòmica, social, territorial, urbanística que va comportar la industrialització amb motiu de la Setmana Internacional dels Arxius, del 7 a l'11 de juny.

. L'exposició virtual «La memòria de les fàbriques» mostra un centenar de documents procedents de 24 arxius municipals de la demarcació de Barcelona.

El 9 de juny se celebra el Dia Internacional dels Arxius, coincidint amb la data de la fundació del Consell Internacional d'Arxius, l'any 1948. Al voltant d'aquesta efemèride té lloc la Setmana Internacional dels Arxius del 7 a l'11 de juny, amb el lema "Arxius i industrialització: memòria, persones, progrés".

La Diputació de Barcelona s'adhereix a aquesta celebració internacional amb la presentació dels vídeos realitzats per l'Arxiu General adscrit a la Direcció de Serveis de Secretaria Adjunta a la Secretaria General, i la Xarxa d'Arxius Municipals que coordina l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

L'objectiu és donar a conèixer a la ciutadania els arxius com a eines de memòria i de progrés per explicar un període clau de la història de Catalunya, com va ser la industrialització, i la seva influència transformadora en la societat dels segles XIX i XX.

Es tracta de cinc vídeos que seran presentats un per dia, de dilluns a divendres, sempre amb la industrialització com a tema central. D'aquesta manera, els tres vídeos «Arxius i industrialització» repassen la transformació urbanística i territorial (estrena dilluns 7 de juny), la transformació social (dimarts 8 de juny) i els nous usos dels antics espais industrials (divendres 11 de juny).

Coincidint amb el Dia Internacional dels Arxius (dimecres 9 i també dijous 10 de juny) es presentaran alhora dos vídeos: d'una banda el dedicat a explicar el sistema de gestió documental i arxiu de la Diputació de Barcelona i les instal·lacions i funcions de l'Arxiu Central Administratiu i per altra banda, el que acompanya l'exposició virtual «La memòria de les fàbriques» que presenta la Xarxa d'Arxius Municipals.

L'empremta de la industrialització

El primer vídeo «Arxius i industrialització: memòria i progrés» presenta dos exemples de la transformació urbanística i territorial que va suposar la industrialització a la ciutat de Barcelona amb el recinte de l'Escola Industrial (Edifici del Rellotge) de Barcelona i a la Fàbrica Rogelio Rojo de Masquefa (Anoia).

La catedràtica emèrita de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona, Mercè Tatjer, ens mostra les transformacions territorials i urbanístiques que va comportar la industrialització i destaca el valor i l'ús dels arxius com a font primària de memòria i progrés. Per la seva part, l'arquitecte Joan Closa, gerent de Serveis d'Equipaments, Infraestructures Urbanes i Patrimoni Arquitectònic de la Diputació de Barcelona relata la transformació urbanística que va comportar el Recinte Escola Industrial al llarg del segle XX i la relació amb la ciutat de Barcelona. Finalment, la tècnica de Cultura de l'Ajuntament de Masquefa, Imma Amill, situa el context històric i l'evolució de l'existència de la Fàbrica Rogelio Rojo de Masquefa, com a exemple territorial local, i remarca la inclusió de l'Arxiu Municipal en les seves instal·lacions.

El vídeo «Arxius i industrialització: transformació social» repassa els canvis en la societat del moment incidint en aspectes com les condicions laborals, l'organització del treball, el paper de la dona i la conflictivitat generada per aquestes transformacions. En aquest vídeo es mostren fons procedents de l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona i de la Xarxa d'Arxius Municipals referents a diverses fàbriques i colònies tèxtils del territori, així com documentació de l'Arxiu Municipal de l'Hospitalet de Llobregat sobre la Fàbrica Tecla Sala i l'actual Centre Cultural Metropolità Tecla Sala.

La historiadora Rosa Serra relata el paper de les dones en la industrialització i la seva experiència com a usuària dels arxius i l'historiador Llorenç Ferrer aborda la conflictivitat social generada per la incipient organització laboral i política de l'obrerisme.

El vídeo «Fàbriques de creació i serveis» se centra en els nous usos d'aquests espais històrics i com es vinculen amb la innovació com a fàbriques de creació i de serveis a la societat. En són un exemple el recinte de l'Escola Industrial a Barcelona i el complex de la Roca Umbert de Granollers, convertida en Fàbrica de les Arts a Granollers.

La directora de Serveis d'Edificació i Logística de la Diputació de Barcelona, Teresa Planes, exposa l'adequació de l'antiga fàbrica Can Batlló a l'Escola Industrial com una de les seus de la corporació juntament amb els altres serveis per a la ciutat, mentre que Albert Soler, coordinador de Roca Umbert, explica el projecte de la Fàbrica de les Arts de Granollers.

Exposició virtual de la Xarxa d'Arxius Municipals

Amb l'exposició «La memòria de les fàbriques», la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona presenta una panoràmica de la industrialització, des del segle XIX fins a mitjan segle XX, a partir de les empremtes que guarden els documents que conserven els arxius municipals fins als nostres dies. L'exposició de format virtual és accessible https://www.diba.cat/web/exposicions/-/la-mem%C3%B2ria-de-les-f%C3%A0briques [3] a i presenta 112 documents procedents de 24 arxius municipals de la demarcació de Barcelona. La selecció de la documentació s'ha organitzat en quatre àmbits que mostren com es va desenvolupar el fenomen de la industrialització: el control de l'Administració, la gestió industrial, les instal·lacions i màquines i, finalment, els obrers i les obreres.

L'exposició s'acompanya d'un vídeo, en què l'investigador de la Universitat de Barcelona, Lisard Palau, explica quin paper van tenir les colònies industrials en la industrialització i presenta el testimoni de Carme Gutiérrez,

exfiladora de la Colònia tèxtil de Viladomiu Nou, en el que també apareixen les instal·lacions de l'Arxiu Municipal de Gironella.

Explicar la gestió documental

Amb voluntat de descriure la tasca que desenvolupa la Diputació de Barcelona al voltant de la gestió documental i arxiu, l'Arxiu General presenta un vídeo sobre el funcionament del Sistema de Gestió Documental i Arxiu, explicant l'Arxiu Central Administratiu, ubicat a l'Escola Industrial, concretament a l'Edifici del Rellotge, i que dona atenció directa a la corporació i a la ciutadania.

En aquest arxiu es gestionen prop de cinc quilòmetres de documentació que es conserva mentre no es transfereix, al cap de trenta anys, a l'equipament d'arxiu ubicat al recinte de la Maternitat, on es custodia i es pot consultar la documentació històrica de la Diputació de Barcelona.

Sobre l'Arxiu General de la Diputació

L'Arxiu General de la Diputació de Barcelona (AGDB) s'encarrega de preservar, conservar i posar a l'abast de tothom el patrimoni documental i bibliogràfic de la institució. Gestiona més de dotze quilòmetres de documents en paper, de més de cent mil fotografies i de milers de documents gràfics, audiovisuals, electrònics i sonors. És el responsable del fons de reserva de totes les publicacions de la Diputació de Barcelona.

L'AGDB té les funcions de dirigir, organitzar i coordinar les activitats vinculades amb la gestió, conservació, difusió i consulta dels fons documentals de la Diputació de Barcelona. Impulsa i dona suport a la implantació de sistemes de gestió documental i de l'Administració electrònica a la corporació i organismes vinculats, junt amb la gestió de la documentació produïda per les diferents àrees corporatives. A més, és assessor de centres gestors i gestiona, organitza, descriu, custodia i fa accessible la informació i la documentació, tant per a l'estructura administrativa de la corporació com per a la ciutadania.

Sobre la Xarxa d'Arxius Municipals

La Xarxa d'Arxius Municipals (XAM), constituïda l'any 2003, és l'instrument de col·laboració de la Diputació de Barcelona, per tal de garantir la correcta gestió del patrimoni documental local dels ajuntaments majors de 10.000 habitants que en tenen l'obligació legal. Alhora, la XAM és l'instrument adient per donar suport als ajuntaments menors de 10.000 habitants que, malgrat que no tinguin un arxiu propi integrat al Sistema d'Arxius de Catalunya, han de disposar d'un únic sistema de gestió documental i, en el cas que compleixin els requisits establerts per la Llei, poder integrar-se al Sistema d'Arxius de Catalunya.

L'experiència actual va néixer amb el programa pilot de l'arxiver itinerant del Bages l'any 1992, que va comptar amb la col·laboració de l'Associació d'Arxivers de Catalunya i el Centre d'Estudis del Bages. L'ampliació d'aquell programa, que inicialment implicava quatre municipis d'aquella comarca, ha comportat la consolidació d'un equip d'arxivers que han organitzat 213 fons documentals municipals de la demarcació de Barcelona (dades a desembre de 2020).

Actualment, la Xarxa d'Arxius Municipals està formada per 239 arxius municipals, 153 arxius municipals del Programa de Manteniment assistits pels arxivers itinerants de l'Oficina de Patrimoni Cultural i 86 arxius municipals de la Central de Serveis Tècnics, amb personal tècnic propi.

Des d'aquí compartim aquestes activitats amb tots i totes vosaltres !

Oficina de Patrimoni Cultural
Etiquetes: Difusió; Dia Internacional dels Arxius; Industrialització

- [4]

Enllaços:
[1] https://xam.diba.cat/
[2] https://xam.diba.cat/members/zamoraej
[3] https://www.diba.cat/web/exposicions/-/la-mem%C3%B2ria-de-les-f%C3%A0briques
[4] https://xam.diba.cat/node/2118